

15.7.2014

B8-0057/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Ukrainas
(2014/2717(RSP))

Johannes Cornelis van Baalen, Guy Verhofstadt, Petras Auštrevičius, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Marielle de Sarnez, Marietje Schaake, Louis Michel, Alexander Graf Lambsdorff, Fernando Maura Barandiarán, Jean-Marie Cavada, Antanas Guoga, Charles Goerens, Nathalie Griesbeck, Gerben-Jan Gerbrandy
fraktsiooni ALDE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Ukrainas
(2014/2717(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa naabruspoliitika, idapartnerluse ja Ukraina kohta ning pidades eelkõige silmas oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni olukorra kohta Ukrainas¹, 13. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Venemaa sissetungi kohta Ukrainasse² ja 17. aprilli 2014. aasta resolutsiooni Venemaa surve kohta idapartnerluse riikidele ja eelkõige Ida-Ukraina destabiliseerimise kohta³,
 - võttes arvesse Ukraina 25. mail 2014 toimunud presidendivalimiste tulemust ja OSCE valimisvaatlusmissiooni esmaseid järeldusi, mille kohaselt valimised olid hästi korraldatud, valimisaktiivsus oli kõrge ning ilmnis ametivõimude kindel tahe korraldada ausad valimised, mis olid üldiselt kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega ja mille puhul valdavas osas riigi territooriumist järgiti põhivabadusi, kuigi olukord Ukraina idaosas oli pingeline,
 - võttes arvesse president Porošenko algatusi ja meetmeid, mille eesmärk on taastada rahu ja kord kogu Ukrainas, lähtudes eelkõige tema 14 punktist koosnevast rahuplaanist,
 - võttes arvesse, et 27. juunil 2014 allkirjastati ELi ja Ukraina assotsieerimislepingu ning põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu viimased osad,
 - võttes arvesse ELi väliasjade nõukogu 23. juuni 2014. aasta järeldusi ja Euroopa Ülemkogu 27. juuni 2014. aasta järeldusi Ukraina kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Krimmi okupeerimine ja ebaseaduslik annekteerimine Venemaa poolt ning Venemaa toetusel jätkuvad rahunused ja vägivald Ukrainas kujutavad endast suurt ohtu Ukraina ühtsusele, inimlikku tragöödiat kannatanutele ja osalistele ning suurt julgeolekukriisi kogu Euroopale;
- B. arvestades, et Venemaa, olles okupeerinud ja annekteerinud Krimmi, rikub rahvusvahelist õigust ja oma rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad ÜRO hartast, Helsingi lõppaktist, Euroopa Nõukogu statuudist ning 1994. aasta Budapesti memorandumist julgeolekutagatiste kohta, ning rikub ka kahepoolseid kohustusi, mis tulenevad 1997. aasta kahepoolsest sõprus-, koostöö- ja partnerluslepingust;
- C. arvestades, et Euroopa Liit, nagu valdav osa rahvusvahelisest üldsusest, ei ole tunnustanud ega tunnusta Krimmi ebaseaduslikku, sõjaliste vahenditega teostatud annekteerimist Venemaa poolt;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0170.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0248.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0457.

- D. arvestades, et separatistide rahutused ja vägivallatsemine Ida-Ukrainas, eriti Luhanski, Donetsk ja Harkivi piirkonnas, on osaliselt tingitud Ukraina sisemistest vastuoludest, kuid Venemaa õhutab neid väljastpoolt oma sihiliku strateegiaga, püüdes Ukraina valitsuse võimu õõnestada ning separatiste otseselt ja kaudselt tagant tõugata ja toetada, kasutades sageli ka sõjakat retoorikat, vaenulikke avaldusi ja fabritseeritud uudiseid;
- E. arvestades, et hiljuti algasid taas Ukraina valitsuse ja Venemaa juhtkonna vahelised otsekõnelused, mis annab lootust, et jätkuva vägivallatsemise saab lõpetada ja konflikti laienemise ära hoida diplomaatilise lahendusega, kuna praeguse olukorra jätkumisel oleksid rängad tagajärjed mitte ainult Ukrainale, vaid ka Euroopa Liidule ja Venemaa Föderatsioonile;
- F. arvestades, et Ukraina valitsuse ühepoolset väljakuulutatud relvarahu ei leidnud separatistide leeris toetust;
1. kinnitab, et mõistab otsustavalt hukka Venemaa sissetungi Krimmi ja Krimmi annekteerimise, millega on selgelt rikutud ÜRO põhikirja ja OSCE Helsingi lõppakti, Euroopa Nõukogu statuuti, 1994. aasta Budapesti memorandumit julgeolekutagatiste kohta, 1997. aasta kahepoolset sõprus-, koostöö- ja partnerluslepingut ja 1997. aasta kokkulepet, mis käsitleb Ukraina territooriumil asuva Musta mere laevastiku staatust ja tingimusi; on seisukohal, et Venemaa tegevus ohustab julgeolekut ja stabiilsust Euroopas tervikuna;
 2. tunnustab president Porošenko esitatud 14-punktilist rahuplaani ja tema käsitust Ukraina valitsemise suurema detsentraliseerimise kohta, mis oleks aluseks riigisiseste vastuolude ületamisele ja aitaks lõpetada separatistlikku vägivallatsemist Ida-Ukrainas;
 3. märgib, et Ukraina sõjaväe- ja julgeolekujõud on viimasel ajal mitmes tähtsas Ida-Ukraina linnas avaliku korra taastamisel edu saavutanud; väljendab sügavat kahetsust, et sellega seoses on inimohvreid, kuid rõhutab, et Ukraina ametivõimudel on täiel määral seaduslikud õigused ja kohustused tegutseda; kutsub kõiki osalisi üles tegema kõik võimaliku tsiviilelanike kaitsmiseks;
 4. toetab kindlalt kõigi osaliste vahel täiemahuliste läbirääkimiste jätkamist, mille aluseks peaks olema Ukraina presidendi rahuplaan ja tulemuseks relvarahukokkulepe, mida kõik osalised täielikult järgiksid; tunnustab Prantsusmaa ja Saksamaa välisministri aktiivset osalemist viimase aja diplomaatilistes ponnistustes, et lahenduseni jõuda, samal ajal peab aga kahetsusväärseks ELi kõrge esindaja tuntavat puudumist;
 5. hindab positiivselt ka Venemaa presidendi avaldust rahuplaani põhimõttelise toetamise kohta ning föderatsiooninõukogu otsust tühistada volitused, mis võimaldasid kasutada Venemaa relvajõudusid sõjaliseks sekkumiseks Ukrainas; väljendab lootust, et sellele otsusele järgnevad edasised Venemaa-poolsed meetmed konflikti maandamiseks, kusjuures esmajärjekorras tuleks peatada illegaalsete võitlejate, relvastuse ja varustuse sissevool Venemaalt Ukrainasse ning Venemaa peaks aktiivselt kasutama oma mõju Ida-Ukrainas tegutsevate ebaseaduslikult relvastatud rühmade üle, et need lõpetaksid vägivallatsemise ja paneksid relvad maha; loodab, et viivitamata hakatakse teoks tegema Euroopa Ülemkogu 27. juuni 2014. aasta järeldustes nimetatud nelja sammu;

6. ootab, et Ukraina Ülemraada võtaks kiiresti vastu presidendi rahuplaanis esildatud põhiseaduse muudatused, eriti kohaliku võimu tugevdamist käsitlevad sätted, samuti uue seaduse keelte kasutamise kohta; rõhutab, et see uus keeleseadus peaks vastama kõrgeimatele rahvusvahelistele ja Euroopa nõuetele;
7. nõuab, et Ukraina valitsus täidaks oma lubaduse ja tööseadustiku eelseisva reformimise raames selgelt keelaks diskrimineerimise seksuaalse sättumuse alusel;
8. peab kahetsusväärseks viivitust, mis on tekkinud ÜJKP politsei- ja korrakaitsemissiooni Ukrainasse lähetamisel – missiooni lähetamise kohta tehti esimene ettepanek aprillis ja selle küsimuse arutamist jätkati 23. juunil 2014 välisasjade nõukogus; loodab, et missiooni saab Ukrainasse saata põhjendamatu viivitusega, juba suvel;
9. nõuab kõigi nende isikute vabastamist, keda separatistid ebaseaduslikult kinni peavad, ning rõhutab, et OSCE erakorralisel vaatlusmissioonil peab olema piiramatul määral pääs kõikidesse Ukraina osadesse, nii et missioon saaks kaasa aidata relvarahu saavutamisele ja konflikti poliitilisele lahendamisele;
10. toonitab, et kõik osalised peavad hoiduma avaldustest ja sõnadest, mis võiksid konflikti veelgi süvendada; rõhutab, et Ukraina probleeme ei saa lahendada üksnes sõjaliste vahenditega;
11. võtab rahuloluga teadmiseks, et 27. juunil 2014 rõhutas Euroopa Ülemkogu oma valmisolekut uute oluliste piirangute kehtestamiseks mis tahes ajal uuesti kokku tulla, ning rõhutab, et praegu ei saa ELi ja Venemaa suhteid korraldada n-ö tavapärasel korral; ootab, et Euroopa Ülemkogu vajaduse korral laiendaks sanktsioonide kohaldamisala ja ulatust ja pikendaks olemasolevate sanktsioonide kehtivust; täheldab murega, et Itaalia kui nõukogu eesistujariigi programmis märgitakse Venemaad ainult ELi strateegilise partnerina ega viidata ELi ja Venemaa suhetes praegu valitsevale kriisile;
12. toetab täielikult 750 miljoni euro väljamaksmist ELi abina Ukrainale ning 8. juulil 2014 Brüsselis kõrgetasemelisel rahastajate koordineerimise kohtumisel tehtud pingutusi edaspidise finantsabi tagamiseks;
13. tuletab Ukraina valitsusele ning kõikidele parteidele ja poliitikutele meelde, et riigisisised majanduslikud ja poliitilised reformid on möödapääsmatult vajalikud; toonitab, et sisereforme ei tuleks alustada pelgalt välisrahastajate surve all, vaid aluseks peaks olema rahva kindel toetus reformidele, mille käigus riigi ajakohastamisega luuakse jätkusuutlikud majanduslikud ja sotsiaalsed arenguvõimalused;
14. peab õigeaks otsust keelata Ukraina sertifikaadita kaupade import Krimmist ja Sevastopolist ning soovib teistel riikidel rakendada samasuguseid meetmeid;
15. kutsub Euroopa Komisjoni üles jätkama jõupingutusi vahendajana Gazpromi ja Ukraina valitsuse vahel, et jõutaks kokkuleppele gaasi hinnas; rõhutab, et energiaressursside kasutamine Venemaa välispoliitika tööriistana kahjustab ELi jaoks pikemas perspektiivis Venemaa usaldusväärse kaubanduspartnerina ning prioriteediks tuleb võtta ELi sõltuvuse vähendamine Vene gaasist;

16. rõhutab, et Venemaa kartustele seoses Ukraina ja teiste idapartnerluse riikide ELiga assotsieerumise protsessiga tuleb vastata asjakohase selgitusega, et kaotada põhjendamatu hirm, nagu võidaks Euroopa taas geopoliitiliselt lõhestada; juhib tähelepanu sellele, et igal riigil on täielik õigus teha oma poliitilisi valikuid, kuid ELi idapartnerluse riikidega tehtava koostöö eesmärgiks on heaolu ja poliitilise stabiilsuse suurendamine, millest lõppkokkuvõttes saab kasu ka Venemaa Föderatsioon;
17. kutsub liikmesriike üles kiiresti alustama Ukraina assotsieerimislepingu ratifitseerimise protsessi ning rõhutab lepingu täieliku rakendamise suurt tähtsust;
18. nõuab, et Euroopa Komisjoni uus koosseis võtaks esmatähtsa ülesandena vajadust naabruspoliitika põhjalikult läbi vaadata, keskendudes sellele, et naabruspoliitika annaks konkreetseid ja tuntavaid tulemusi kaubanduse, inimestevaheliste kontaktide ja poliitilise stabiilsuse osas;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Ukraina presidendile, valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ning Venemaa Föderatsiooni presidendile, valitsusele ja parlamendile.